

25 februari 1961

Artistieke ontwerpen van Cécile Dreesmann

Smaakvolle en leerrijke expositie van borduurwerk in Heerlen

HEERLEN, 24 febr. (Eigen red.) — „Cécile Dreesmann leert de Nederlandse vrouwen borduren” had de Heerlense edelsmid Nico Huisman ons verteld toen hij ons verleden week mededeelde dat zij een expositie ging inrichten in de kleine intieme ruimte naast zijn ateliers in de Geleenstraat. Vrijdagmorgen zagen wij haar. Zij was slanker, jonger en knapper dan wij gedacht hadden. Een innemende vrouw met beschaafde manieren, die veel lacht. Zij vertelt niet graag over zichzelf maar praat met vurig enthousiasme over haar werk, dat haar hobby is: het naaldkunstwerk, het borduren.

IN DE Anna Vondelstraat te Amsterdam heeft zij haar ateliers, daar maakt zij haar ontwerpen, honderden, duizenden. Daar geeft zij met haar uitgebreide staf van medewerksters les aan de vrouwen die de borduurkunst machtig willen worden (een van de weinige kunsten die binnen het bereik van iedere vrouw liggen) en van daaruit bestuurt zij haar uitgebreide instituut voor schriftelijke lessen. Als zij niet op reis is, tenminste. In eigen land — voor het houden van lezingen, radiopraatjes of het inrichten van tentoonstellingen — of in het buitenland, waar zij regelmatig naar toe gaat om studiereizen te maken en de geschiedenis van de volksborduurkunst te bestuderen, want zij is momenteel bezig met het schrijven van een boek over de historische groei van deze kunst in Europa en het Nabije Oosten.

„MIJNHEER Huisman en ik hebben broederlijk naast elkaar gestaan op de Femina-tentoonstelling in Rotterdam”, verklaarde zij en daarmee is haar komst naar de mijnstad eveneens verklaard. „Zij heeft een uitgesproken esthetische, artistieke ontwikkeling, die op internationaal niveau ligt”, voegt kunstminnaar Huisman hieraan toe. Een opmerking die overbodig is als men op zijn gemak heeft

NAALDKUNSTENARES DRAAGT HAAR WERK UIT NAAR BUITEN

rondgekeken in het expositiezaaltje, waar Huismans tentoonstelling „Het sieraad door de eeuwen heen” nu heeft plaatsgemaakt voor „Borduren met Cécile Dreesmann”.

HET IS een kleine, met smaak samengestelde collectie die zowel eenvoudige werkstukken bevat als geraffineerde artistieke ontwerpen waaraan vaak de moeilijkste technieken ten grondslag liggen. Het is zeker een verdienste van Cécil Dreesmann dat zelfs in haar meest ongekunstelde werkjes een zweempje artistiekheid valt te proeven. Voor de liefhebbers ongetwijfeld een leerrijke expositie, die hun gezichtsveld aanzienlijk zal

CECILE DREESMANN
Zij leert de Nederlandse vrouwen borduren

verruimen. Voor die vrouwen welke de borduurkunst nog niet machtig zijn is de kleine tentoonstelling zeker de moeite van een bezoek waard.

1 maart 1961

Van ski's naar bordurnaald Renaissancistische verfijning in werkjes van Cécile Dreesmann

HEERLEN. — „Borduren is eigenlijk mannenwerk, zegt Cecile Dreesmann. De geschiedenis van dit handwerk leert het. En in vele Oosterse- en Balkan-landen wordt het ook op de dag van vandaag nog door mannen beoefend. Daar komen de vrouwen er niet aan te pas. Die mogen hoogstens de draadjes afknippen”. Wij voelden ons te kijk zitten, met verwonderde ogen en gebogen hoofd. Wij hadden even te voren hoog-uit zitten beweren dat de, in het atelier van edelsmid Nic. Huisman te Heerlen, ingerichte tentoonstelling, onder het moto: borduren met Cecile Drees-

mann! niets voor ons was. Dat wij met wat moeite wel het verschil van een steel- en van een kruissteek konden vaststellen, maar dat wij beslist niet verder wensten te gaan. En dat heel die kruistocht voor het borduren ons niet raakte. En dat die lapjes met pailletten en glazen bloempjes en popjes en molentjes en vogeltjes uit kruissteken misschien heel aardig waren, doch dat zij ons koud lieten. Cecile Dreesmann had alsmaar zitten glimlachen, met haar grote ogen. Toen schoot zij haar pijl midden in ons zelfbewustzijn. Borduren is mannenwerk.

Borduren: mannenwerk

Ontluisterd hebben wij de kleine elegante tentoonstellingsruimte rondgekeken, maar de thememutsen met sterretjes-steken, naar de vingerdoekjes, servetten, slabbertjes met bloempjes en vogeltjes en schrielpalmpaasjes. Mannenwerk! lachte ons gekrenkt zelfrespect. En wij namen ons heilig voor zulk een vernietigend artikel over dit mannelijk handwerk te schrijven, dat de Shakespeariaanse moord-rede van Antonius tegen Calsaz er een slap stukje proza bij zou zijn.

Eenvoud en gratie, zelfs in een persoonlijke sobere vorm, maken van een boekomslag iets charmants.

EEN ALBUM VOL PRONKSTUKJES

Wij hadden buiten Cecile Dreesmann gerekend. Zij glimlachte vriendelijk, innemend, overtuigend, en reikte ons haar album met foto's van haar persoonlijke werkstukjes, borduurwerkjes als miniatuurtjes, pronkstukjes voor een kabinet, composities van verfijnde koninginne-figuurtjes, speelse doekjes met tere lijntjes en siermotiefjes, fijne dame-lijfjes met karakter-tekenende kopjes van vogelen, bloemen, aarde-dieren, boekomslagen met Frans-aandoende elegante mensjes, gevoelig, fris, met weigevormde half-edelsteentjes versierd, alsof een der renaissance-istieke hofdames het straks in haar bloem-ranke handen zal moeten nemen.

Toen wisten wij dat wij iets ontdekt hadden. Iets dat met een verfijnde beschaving, een sierlijke geest, een dromende hand te maken heeft, met een subtiel gevoel voor kleine mooie dingen. Iets, dat niet ruig het woord kunst uitschreeuwt, doch zeer bescheiden het wonder zingt van een speelse romantiek, geërfd uit een tijd, waarin Vondel de door elegante jofferen, als Tesselschade beoefende kunstvormen met poëzie eerde, terwijl het toch ook weer in zijn sobere opzet, vaak iets van deze tijd ver-raadt.

VAN SKI'S NAAR BORDUURNAALD

Cecile Dreesmann, de aanvoerster van de moderne kruistocht voor de naaldkunst, is de laatste jaren via radio, televisie, lezingen en publicaties bekend geworden. Boeken als „De gestroomlijnde naald" en „Varia van het borduren" hebben haar uitgebreid weten over de geschiedenis van de borduurkunst en haar grote liefde ervoor in zeer talrijke huisgezinnen uitgedragen. En dat zij dit materiaal niet als een droge feitenkennis wil zien, bewijst haar „Anecdotische geschiedenis van het vrouwelijk handwerk" waaraan zij momenteel schrijft. Hoe bent U tot de naaldkunst gekomen, vraagt de journalist. En dan vertelt zij, hoe zij vroeger reeds een grote belangstelling voor het borduren had, en hoe haar jeugdige sportiviteit haar op de houten latten in de Zwitserse sneeuwbergen, en op het driftige edele paard bij de les in dressuur en hogeschool-rijden bij

wijlen Otto Schumann (zij kreeg na diens dood het troetelpaard van Otto Schumann). Totdat zij midden in dit stralende sportieve leven een ongelukkige val op de ski's maakte.

Haar benen waren voor goed hors-concours. Nooit meer skiën, geen paardrijden meer. Kan men zich niet voorstellen hoe zij Cecile Dreesmann, met haar onwrikbare blijde wilskracht, weer teruggreep naar de borduurnaald. Echter niet zo maar.

Zij reisde naar Londen, waar ze op de Royal School of Needlework, alle technieken en de geschiedenis alle stilen en het internationale element der borduurkunst plus tekenen leerde. Tien jaar geleden, de studie af, ging zij de borduurkunst als professionaal beoefenen. Zij schreef en hield lezingen over deze handwerkkunst, schreef zelfs in het zeer exclusieve Engelse tijdschrift Embroidery, trad op voor de Engelse t.v., ontwierp borduurkunst voor modehuizen, en verhuisde weer van Engeland naar Nederland, waar zij in Laren een knus boerderijtje bewoont, met het paard van Otto Schuman, met kippen, duiven, bloemen en landelijke eenzaamheid. Zo'n borduurwerkstukje vraagt soms maanden en jaren tijd. Haar grote merklap, met 150 verschillende technieken in wit, en waarvoor een museum belangstelling heeft vroeg 5 jaar.

Vrije composities, het subtielste materiaal en verfijnde siersteentjes helpen haar haar elegante dromen tastbaar te maken. Een vrouw met renaissance-istieke charme, die echter niet vergeet dat zij in deze tijd leeft.

L. M.

Ook deze kunstvorm kan nog een reële plaats innemen in het leven der moderne vrouw, zegt Cecile Dreesmann.

„BORDUREN WAS VROEGER MANNENWERK“

CECILE DREESMANN

...„Ik borduur niet om me er vrouwelijk bij te voelen“ ...

Foto: DANIEL KONING

DE ON-NEDERLANDSE FLAIR VAN CECILE DREESMANN

MEVROUW CECILE DREESMANN is één van die vrouwen die zoveel doen met zoveel joyeuze, bijna on-Nederlandse vrijmoedigheid, dat maar heel weinig vrouwen zich met haar identificeren: Cecile Dreesmann opent het lezingenseizoen van de New Yorkse Metropolitan — heel knap, en moeilijk te bereiken; Cecile Dreesmann wordt gefotografeerd met ruimtevaarder Walter Schirrah — heel knap, en moeilijk te bereiken; Cecile Dreesmann wordt informeel ontvangen op de meest formele recepties in binnen- en buitenland — heel knap, en moeilijk te bereiken; Cecile Dreesmann opent eigen tentoonstellingen in Engeland, New York, Hamburg, Cecile Dreesmann had een eigen inzending op de Wereldtentoonstelling in Montreal, Cecile Dreesmann is charmant op alle foto's. En om haar niet boos te maken: Cecile Dreesmann heeft eerst en voor alles grote naam gemaakt met borduren.

Natuurlijk was daar eerst het borduren, daarna de grote naam met borduren en pas in allerlaatste instantie de foto's en de ruimtevaarders, maar dat doet niets af aan flair waarmee ze haar eigen ambassadrice is. Er zijn wel meer vrouwen in Nederland die borduren, die heel mooi borduren misschien, maar wie doet ermee wat Cecile Dreesmann ermee doet?

Sinds kort heeft mevrouw Dreesmann, zojuist teruggekeerd van een zakenreis in Mexico, een flat in Buitenveldert, op de elfde verdieping, zodat beneden de groenstroken en de snelwegen met onderbroken middenlijnen lijken op belegsels met rijdraden. Binnen is het ruim en licht, de verf is wit, het kleed is licht, de meubels en de wandversieringen maken een verfijnde, heel vrouwelijke pastel-indruk. Mevrouw Dreesmann maakt zelf ook een lichte indruk. Haar haar is blond, haar ogen groen en rustig, grote witte tanden en een mooie huid van beige tot rose. Ze is achtenveertig jaar.

Grootvader

„Ik hoop dat ik aard naar mijn grootvader. Hij woonde in Bussum, ik heb zalige herinneringen aan hem. Hij bezat een grote daadkracht en een geestelijke taaheid. Mijn vader had belangstelling voor de kunst, hij speelde prachtig piano en zijn collectie „Amsterdam“ was heel bekend. Hij verzamelde alles wat met de geschiedenis van Amsterdam te maken had, niet alleen platen en gravures maar ook zilver, meubelen en de resultaten van gemeente-opdrachten aan kunstenaars. Mijn vader en grootvader als de eerste Vroom en Dreesmann-generaties waren belangrijke mensen, het is dus begrijpelijk dat ik me er een beetje tegen heb afgezet. Ze zeiden altijd tegen me: je bent een stukje V en D, en daar moest ik rekening mee houden. Ik vond dat verschrikkelijk en heb geprobeerd zelf iets te presteren. Ook mijn broers en zusters werden op die manier eigenlijk gedwongen persoonlijkheden te worden. Is helemaal zo erg niet“.

Vergrootglas

„De eerste keer dat het me opviel dat ik bezig was me tegen het V en D-concern af te tekenen was op een receptie. Daar was een mevrouw aan wie ik me voorstelde. Ik heet Dreesmann, zei ik, en ik stond al klaar om te beamen dat het inderdaad van die Dreesmann was toen die mevrouw zei: is er niet een vrouw die zo heet en die mooi borduurt? Dat was twaalf jaar geleden“.

„Dat borduren heeft me aan het reizen gebracht. Ik wilde alles onderzoeken, technieken bestuderen onder een vergrootglas, boeken lezen, praten met oude mensen in verre landen die bepaalde technieken nog beheersten. Ik heb er veel over geschreven, dat was tot dan toe eigenlijk alleen door goedwillende vrouwen gebeurd die er mooie romans van maakten. Maar in Griekenland, Turkije, Spanje, Mexico, daar vind je wat je weten wilt over de borduurkunst. En in Amerika. In Amerika wordt veel geborduurd door mannen. Ja, nu nog. Die mannen kennen die Victoriaanse gedachtenassociaties niet die wij bij borduren hebben. Borduren is voor die mannen niet een zoetig vrouwenwerkje. Bordu-

8 februari 1969

ren was trouwens vroeger een mannenvak bij uitstek. Er waren hofborduurders, met een bijbehorende opleiding van jaren. De vrouwen deden het makkelijke werk van uittellen en open naden maken. De mannen waren creatief. Hier in Nederland zou geen man ervoor durven uitkomen dat hij borduurt, omdat iedereen hem dan met een lapje en een draadje in een hoekje ziet zitten. Toch ken ik een huisvader met acht kinderen die borduurt, mooi groots opgezet werk. Maar noem zijn naam maar niet".

Vertederd

"Ik kan het niet uitstaan als mensen bij borduren denken aan kruissteekjes. Dat is maar een miniem onderdeel van de kunst. Borduren is een zuivere uitdrukkingmogelijkheid, waar heel wat technieken bij komen kijken. Het is niet iets van kleintjes op een stoel. Ik borduur niet om me er vrouwelijk bij te voelen, daar heb ik wel op andere manieren de mogelijkheden voor. Het is ook niet zo dat mannen automatisch vertederd worden als ze zich mij bordurend voorstellen. Dat heeft er allemaal niets mee te maken. Ik borduur, ik maak met mijn eigen middelen duidelijk wat ik voel, ik borduur iedere ochtend met de deur dicht en de telefoon ergens anders, ik

voel me er heerlijk bij. Ik ben iedere dag anders, mijn borduurwerk valt iedere dag anders uit. Ik herhaal mezelf nooit, ik kan niets namaken, zelfs niet van mezelf. Noem het kunst, noem het kunstnijverheid — hoewel, kunstnijverheid heeft iets toegepast en iets van produktie en daar is bij mij toch geen sprake van. In ieder geval, het is mijn werk, als iemand het mooi vindt is het heerlijk, als iemand het niet mooi vindt kan ik daar niet veel aan doen. Ik ben tenslotte geen apostel".

Buffer

"Praten over mijn vak vind ik heerlijk, schrijven ook. Vluchtige gesprekjes op cocktails en partijen vind ik verschrikkelijk. Small talks en sherrypraatjes, ik kan ze nauwelijks houden. Ik kan geen twee dingen tegelijk doen. Ik kan niet letten op wat ik zeg

en me tegelijkertijd verdiepen in het uiterlijk en het innerlijk van degene tegenover me. Ik heb tot mijn vijftienvoertigste paard gereden. Heerlijk, ik had de goeie zit en houding, maar ik faalde in het geven van verschillende hulpen tegelijk aan het paard. Ik kon die bewegingen niet coördineren. Ik ben single-minded. Dat is lastig, het lijkt op afwezigheid en vergeetachtigheid. Waarom dan toch al die cocktails? Omdat er nu eenmaal sommige dingen zijn die je moet doen om je vak en je loopbaan te bevorderen. Ja, mag ik alsjeblieft. Ieder die op eigen benen staat moet het voor een groot gedeelte van die cocktails hebben. Je praat er met mensen die je werk gezien hebben en die je een introductie elders kunnen bezorgen. Mijn manager Bum Verbiezen is een zalige buffer, wat die cocktails betreft. Hij doet het moeilijke voorbereidende werk, ik hoef er alleen maar heen te gaan. Misschien denken overigens veel mensen die cocktails geven: een borduurster, dat is weer eens wat anders".

"Kijk, in mijn vak denk je aan kneusjes, laten we eerlijk zijn. En als je mij ziet denk je niet meteen: dat is vast een borduurster. Als je dan hoort dat ik niet circusleidster of internationaal gids of iets dergelijks ben, maar borduurster, dan lijkt me dat reclame voor het vak. Men denkt dan wellicht: als jij het leuk vindt dan zal het ook wel leuk zijn. Snap je, zakelijk".

de vrouw
in
de tijd

Flatje

Sinds drie maanden is mevrouw Dreesmann grootmoeder, het kleinkind is een meisje, dochter van dochter Marian. De dochter en de twee zoons zijn uit het eerste huwelijk van mevrouw Dreesmann. „Ik vind mezelf zo langzamerhand oud worden, negenenvoertig. Gek, maar waar. Toch krijg ik het steeds drukker. In verband met mijn werkzaamheden in New York heb ik een flatje daar moeten huren, piepklein flatje. Er komt in New York binnenkort een boek van mij uit, bij MacMillan. Ik woon er om de zoveel tijd een maand. Het is er heerlijk. Hier zijn veel mensen die me kennen, daar ben ik helemaal niets. Een volstrekt anonieme figuur".

MIEKE DE HAAS